

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Nazomer

*Fred Wester**

Als u dit leest, is het misschien wat moeilijk voorstelbaar, maar ik schrijf deze boodschap op een bijna tropische dag in september. Een bijzondere tijd, niet vanwege het weer, want in 1929 leer ik zojuist, was het in september ook al 34,4 graden Celsius. Ik weet niet hoe u daar achteraf tegen aankijkt, maar het nieuws wordt dezer dagen gedomineerd door stripfiguren. De jeugd jaagt op straat, strand, bos en hei op Pokemons, Trump jaagt vooral op aandacht, Erdogan op Gülen en consorten, en Blind, de naam zegt het al, aast tevergeefs op een overwinning. Kortom, de verbeelding heeft in deze hitte de overhand en dus is er verlangen naar de tijd dat de beide benen weer stevig op grond staan. Buiten is het bij u ongetwijfeld al flink afgekoeld, wellicht geldt dat voor de meeste van deze stripfiguren ook.

Verbeelding en realiteit, een mooier onderwerp is er niet voor een tijdschrift over kwalitatief onderzoek. Dat blijkt ook weer uit dit nieuwe nummer van KWALON, waar u ergens tegen het einde de mededeling tegenkomt *interpretaties zijn geen feiten, maar wel bruikbaar*. Daar valt toch wel wat op af te dingen of over na te denken. Deze oneliner doet mij denken aan het Thomas-theorema: *if men define situations as real, they are real in their consequences*. Je zal maar op de sociale media als Gülen-aanhanger worden neergezet! De macht van de sociale media, die vooral interpretaties vermenigvuldigen, is voor sommigen zeer bruikbaar en voor anderen juist pijnlijk reëel. Voor je het weet, veranderen woorden in een steen door de voorruit!

Over macht gesproken, interpretatie en werkelijkheid spelen hier ook een rol. Dat blijkt uit de discussie in de essay-rubriek die gedomineerd wordt door interpretatiekwesities. Tijdens de analyse van de ideeënwereld verbonden met macht is een grote hoeveelheid materiaal gebruikt dat onder meer bestond uit teksten van machtstheoretici, vaak op specifieke vakgebieden. Delen van die teksten zijn gecoörd, gecategoriseerd, gerelateerd en gesynthetiseerd om een *sensitizing concept* voor onderzoek naar macht te verkrijgen.

In het spoor van Malinowski komen we terecht op het zuidelijk halfmond, waar men in een klein dorp een vertrouwde wereld probeert te handhaven tegenover de op-

* Prof. dr. Fred Wester is emeritus hoogleraar Communicatiewetenschap aan de Radboud Universiteit te Nijmegen en voorzitter van KWALON, het platform voor kwalitatief onderzoek. E-mail: f.wester@maw.ru.nl.

dringende buitenwereld. De goede oude tijd moet blijven, dat zou toch moeten kunnen, al is het alleen maar in het zwembad.

Onderzoek in de praktijk laat ons kennismaken met de werkwijzen om met mensen met een zwakke arbeidsmarktpositie in gesprek te raken over hun ervaringen met de participatiesamenleving. Toegang tot deze respondenten krijgen en houden vraagt om specifieke wervingsmethoden en vormgeving van onderzoek. Een andere onderzoekspraktijk betreft de Inspectie SZW. Zij houdt voor de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onder andere toezicht op de wijze waarop gemeenten de Participatiewet uitvoeren. De kern van het onderzoeksprogramma bestond uit een kwalitatief onderzoek met etnografische kenmerken en een longitudinale aanpak. Voor de Inspectie SZW was deze aanpak nieuw en het was een uitdaging om op basis van dit type onderzoek tot een oordeel te komen over de wijze waarop gemeenten hun taak uitvoeren.

Ten slotte zijn we weer interessante boeken op het spoor. Vasco Lub gaat uit van een kennistekort over kwalitatief evalueren en schreef daarom een belangwekkend overzicht van de mogelijkheden en beperkingen van kwalitatief evalueren. De tweede editie van het boek *Constructing grounded theory* van Kathy Charmaz is een belangrijk en uitgebreid overzicht van de methodologische procedure van grounded theory (GT), haar verhouding met andere manieren van bedrijven van sociale wetenschap, en een verdediging ervan tegen kritieken en commentaren. Hans van Keken gaat in zijn boek met name in op de cruciale eerste stappen van een praktijkgericht onderzoek: onderwerpkeuze, afbakening en omschrijving van het vraagstuk en formulering van onderzoeksvragen en doelstelling. Het boek van Gary Thomas en Kevin Meyers is een originele en nuttige bijdrage aan de casestudyliteratuur. Wat we van deze boeken moeten vinden, wordt besproken door onze rapporteurs uit het veld.

We eindigen dit nummer met berichten uit het veld, waaronder een terugblik op de conferentie over kwalitatieve software en een vooruitblik op de KWALON-najaarsconferentie over migratie-onderzoek (8 december 2016).